

TTÜ RAAMATUKOGU TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE AASTAARUANNE 2012

1. Struktuur

TTÜ Raamatukogu, Tallinn University of Technology Library
Direktor Jüri Järs

- Bibliograafiaosakond, Department of Bibliography, Signe Jantson
- Infoosakond, Information Services Department, Taimi Nurmiste
- IT talitus, IT Division, Siim Liivand
- Kataloogimisosakond, Cataloguing Department, Tiiu Tammaru
- Komplekteerimisosakond, Acquisition Department, Kate-Riin Kont
- Majandustalitus, Operations Division, Ants Nukki
- Kõitekoda, Bindery
- Teadus- ja arendustalitus, Research and Development Division, Aiki Tibar
- Teenindusosakond, Library Services Department, Tuuliki Tõiste
- TTÜ Muuseum, TUT Museum, Liia Rebane
- TTÜ Kirjastus, TUT Press, Jüri Veerits

2. Raamatukogu teadus- ja arendustegevuse (edaspidi T&A) iseloomustus

2.1. Raamatukogu T&A kirjeldus ja tähtsamad tulemused

Raamatukogul ei ole sihtotstarbeliselt finantseeritavat põhiteemat. Raamatukogu tegevusvaldkondadeks on raamatukogu- ja infoteenindus, raamatukogu- ja infoteaduse alane teadus- ja arendustegevus, infootsingu nõustamine ja lugejakoolitus ning sellest tulenev vastavasisuline arendustöö. Lugejakoolitus toimub ülikooli õppetöö raames. Tegevusvaldkondadeks on veel TTÜ teadusbibliograafia ja Eesti tehnikaartiklite bibliograafia koostamine, Tehnikaülikooli ajaloo alased uuringud ning Eesti tehnikahariduse ajaloo uurimine. Teadus- ja arendustöö tegemiseks korraldatakse peamiselt rakendus- ja arendusuuringuid.

Raamatukogu direktor Jüri Järs on TTÜ nõukogu ja TTÜ nõukogu teaduskomisjoni liige ning asedirektor Gerda Koidla TTÜ keeltekeskuse nõukogu liige.

2.2 Olulisim publikatsioon 2012. aastal.

1. Kont, K.-R. New cost accounting models in measuring of library employees' performance. Library Management, 2012, 33(1/2), 50 - 65.

Teadus- ja arendustegevusega tegeles raamatukogus 18 töötajat:

Kikas, Konrad teadus- ja arendustalituse juhataja, infoteaduse magistri kraad (kuni 11.02.2012)

Tibar, Aiki, teadus- ja arendustalituse juhataja, infoteaduse magistri kraad (al. 01.09.2012)

Valner, Tiit, pearaamatukoguhoidja (kuni 05.08.2012)

Jantson, Signe, bibliograafiaosakonna juhataja, infoteaduse magistri kraad

Järs, Jüri, direktor

Koidla, Gerda, asedirektor

Nurmiste, Taimi, infoosakonna juhataja
Mägi, Katri, ainespetsialist, sotsiaalteaduse magistri kraad (infojuhtimine)
Tõiste, Tuuliki, teenindusosakonna juhataja
Pihlakas, Maie, ainespetsialist
Liivand, Siim, IT talituse juhataja
Janu, Ave, süsteemihaldur
Vahtra, Milvi, bibliograaf
Prööm, Riina, bibliograaf
Paas, Marita, bibliograaf, usuteaduse magistri kraad (religiooniantropoloogia)
Bobrov, Katrin, peabibliograaf, sotsiaalteaduse magistri kraad (infoteadus)
Mägi, Vahur, projektijuht, filosoofiadoktor kultuuriajaloo alal
Kont, Kate-Riin, komplekteerimisosakonna juhataja, infoteaduse magistri kraad

Raamatukogu teadus- ja arendustööde teemad ja alateemad:

1. Teema: Raamatukogu- ja infoteeninduse tulemuslikkus

Teema koosnes 2012. aastal järgmistest alateemadest:

- TTÜ Raamatukogu organisatsioonikultuur. Tiit Valner .
- TTÜ Raamatukogu väärtuse hindamine. Juht: Konrad Kikas
- TTÜ Raamatukogu lugejateeninduse, kogude paigutuse ja töökorralduse optimeerimine. Jüri Järs, Gerda Koidla, Siret Mikumets, Taimi Nurmiste, Tuuliki Tõiste
- Infootsingukursused veebikeskkonnas. Juht: Taimi Nurmiste
- Integreeritud infosüsteemi ja e-raamatukogu arendamine. Juht: Jüri Järs.

2. Teema: TTÜ teadusbibliograafia ja Eesti tehnikaartiklite bibliograafia koostamine. Juht: Signe Jantson.

3. Teema: TTÜ ajaloo alased uuringud. Juht: Signe Jantson

4. Teema: Tehnilise mõtte ja tehnikahariduse areng Eestis. Insenerkonna osa Eesti riigi ülesehituses, majanduses ja kultuuris. Vahur Mägi.

Doktorantuuris õppijate doktoritööteemad:

5. Teema: Raamatukaubandus Eestis 1850-1940. Signe Jantson. (doktorant, Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituut).

6. Teema: Teadusinformatsioon ja ülikooliraamatukogu: finantseerimine, kulud ja kasutamine. Kate-Riin Kont (doktorant, Estonian Business School)

7. Teema: Ajakäituri tegevuspõhine kuluarvestus raamatukogutöö efektiivsuse hindamisel: meetodi rakendamise võimalused ja vajalikkus ülikooliraamatukogudes. Kate-Riin Kont (doktorant, Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituut)

8. Teema: 18. sajandil ja 19. sajandi esimesel poolel Eesti ilmunud harduskirjandus. Marita Paas (doktorant, Tartu Ülikool)

9. Teema: Juhtimine ja majanduslik efektiivsus avalik-õiguslikus organisatsioonis (raamatukogu näitel). Signe Jantson (doktorant, Tallinna Tehnikaülikool, Majandusarvestuse instituut)

2.5 Raamatukogu T&A finantseerimise tähtsaim allikas on Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt teadusraamatukogu tegevuskuludeks eraldatud raha.

2.6 T&A-ga seotud tunnustused (va punktis 2.3 toodud tunnustused), ülevaade teaduskorralduslikust tegevusest, teadlasmobiilsusest, hinnang teadustulemustele.

Teadus- ja arendustööga seotud tunnustused:

Väljaande „Eesti tehnikaartiklid 1941-1944. Registrid 1918-1944“ koostamise eest said Riina Prööm ja Helje Riives ERÜ ja TLÜAR bibliograafiaauhinna.

Panuse eest infosüsteemi ESTER arendamisel pälvisid ELNET Konsortsiumi tänukirja Ave Janu ja Siim Liivand.

Ülevaade teaduskorralduslikust tegevusest:

TTÜ on mitmete rahvusvaheliste koostöövõrgustike liige. Raamatukogu osaleb kahes koostöövõrgustikus raamatukogude töögrupis:

- Konsortsium BALTECH (University Consortium in Science and Technology);
- UNICA (Institutional Network of the Universities from the Capitals of Europe).

Gerda Koidla on UNICA Scholarly Communication juhtgrupi liige (al. 2012).

Raamatukogu on Bibliotheca Baltica (Baltic Sea Area Libraries Association) kollektiivliige.

Raamatukogu töötajad on järgmiste rahvusvaheliste organisatsioonide liikmed:

Signe Jantson - Nordic Research School in Library and Information Science (NORSLIS)

Signe Jantson, Marita Paas - The Nordic-Baltic-Russian Network on the History of Books, Libraries and Reading (HIBOLIRE)

Jüri Järs - International Association of Users and Developers of Electronic Libraries and New Information Technologies

Jüri Järs - European Library Automation Group (ELAG)

Jüri Järs - International Association of Scientific and Technological University Library (IATUL) (TTÜR esindaja)

Jüri Järs - Special Interest Group for Library Organisation and Quality Management (IATUL SIG LOQUM)

Jüri Järs, Gerda Koidla - European Association of Distance Teaching Universities. Library and Learning Support Working Group (EADTU)

Vahur Mägi - Rahvusvaheline Tehnikaajaloo Komitee (ICOHTEC)

Raamatukogu 17 töötajat osales 47 Eesti-sisese komisjoni/töörühma, nõukogu jms. tegevuses:

- ELNET Konsortsiumi töörühmade töös osales 12 töötajat:
  - TTÜ volitatud esindaja ELNET Konsortsiumis - Jüri Järs
  - andmebaas ISE töörühm - Signe Jantson
  - digiteerimise ja mikrofilmimise töörühm - Katri Mägi
  - kataloogimise ja nimenormandmete töörühm - Tiiu Tammaru, Viivi Verte
  - teenuste töörühm - Ave Janu (töörühma juht), Hilja Rikmann, Tuuliki Tõiste
  - ühishangete töörühm - Jüri Järs, Kate-Riin Kont, Taimi Nurmiste
  - e-raamatu ümarlaud - Katet-Riin Kont, Taimi Nurmiste
  - liigitamise ja märksõnastamise töörühm - Malle Lang
  - haldurite kogu - Ave Janu, Jüri Järs
  - ühisportaali töörühm - Siim Liivand
- Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu töös osales 6 töötajat:
  - juhatuse liige - Ave Janu (esinaine asetäitja)
  - kogude toimkond - Kate-Riin Kont, Raina Rohumaa
  - ERÜ usaldusisik - Gerda Koidla

Eesti raamatukogunduse biograafilise andmebaasi toimetuskolleegium - Marita Paas
terminoloogiatoimkond - Kate-Riin Kont
vanaraamatu toimkond - Marita Paas,
kutsekomisjon - Jüri Järs (tööandjate esindaja)
turunduse töörühm - Ave Janu

- Eesti Hoiuraamatukogu Nõukogu - Hilja Rikmann (juhataja asetäitja)
- HTMi Teadusraamatukogude Nõukogu - Jüri Järs (aseesimees)
- Ajakirja "Raamatukogu" toimetuskolleegium - Gerda Koidla
- Eesti Rahvusraamatukogu standardimise eksperdinõukogu - Aiki Tibar
- Eesti Rahvusraamatukogu juures oleva Autoriõiguse töörühm - Tuuliki Tõiste
- Eesti Lugemisühing - Signe Jantson
- Tallinna Ülikooli Infoteaduste instituudi nõukogu - Jüri Järs
- Tallinna Ülikooli Sotsiaalteaduste valdkonna nõukogu - Signe Jantson
- Tartu Ülikooli Kultuuriteooria tippkeskuse uurimisrühm - Marita Paas
- Akadeemiline Ajalooselts - Marita Paas
- Teadusajaloo ja Teadusfilosoofia Eesti Ühendus - Vahur Mägi
- Eesti teaduse biograafilise leksikoni ekspert tehnikateaduste alal - Vahur Mägi
- TTÜ Raamatukogu teadusnõukogu - Jüri Järs (esimees), Gerda Koidla, Kate-Riin Kont, Taimi Nurmiste, Tuuliki Tõiste
- TTÜ kirjastuse kirjastusnõukogu - Jüri Järs, Vahur Mägi,
- TTÜ muuseumi nõukoda - Jüri Järs

Teaduskonverentside ja muude ürituste korraldamine:

Gerda Koidla – osales juhtgrupi liikmena UNICA Scholarly Communication Grupi 2012. aasta seminari „Scholarly Communication : Libraries As Drivers for Change“ ettevalmistamises ja oli postersessiooni korraldajaks. Seminar toimus Brüsselis.

Gerda Koidla – ERASMUSE rahvusvahelise nädala raamatukogupoolseks korraldajaks TTÜ-s 21.-22. märts 2012

Vahur Mägi – korraldas 50. automaatikapäeva puhul seminari automaatika-alase insenerihariduse ja teaduse arengust Eestis 12. märtsil 2012 TTÜ-s

Vahur Mägi – rektori ettepanekul koostas programmi ja organiseeris ettekanded Riia Tehnikaülikooli 150. aastapäevale pühendatud rahvusvahelisele seminarile “Riia Tehnikaülikooli roll Eesti insenerihariduse arengus: tehnikaharidus ja tehniline mõte” 26. septembril 2012 TTÜ-s. Seminari kaasüritusena avati TTÜ Raamatukogus näitus “Riia Tehnikaülikool 150”.

Ülevaade teadlasmobiilsusest

Raamatukogu töötajad viibisid 31 korral lähetuses välismaal või rahvusvahelisel konverentsil Eestis:

1. Gerda Koidla 24.-28.11.2012 Brüsselis UNICA seminari „Scholarly Communication : Libraries As Drivers for Change“ juhtgrupi liikmena ja ettekandega
2. Vahur Mägi 1-3.11.2012 Kreekas, Ateenas ettekandega konverentsil „5th International Conference of the European Society for the History of Science“
- 3.-4. Gerda Koidla, Taimi Nurmiste 25.-26.10.2012 Tallinnas Bibliotheca Baltica sümposiumil “Changing library services for researchers – best practices from the Baltic sea region”
- 5.-6. Gerda Koidla, Taimi Nurmiste 18.10. 2012 ettekandega Lätis, Riia Tehnikaülikooli Raamatukogu 150. aastapäeva konverentsil “21st Century in Academic Libraries”

- 7.-8. Jüri Järs, Aiki Tibar 18.10. 2012 Lätis, Riia Tehnikaülikooli Raamatukogu 150. aastapäeva konverentsil “21st Century in Academic Libraries”
- 9.-10. Ave Janu, Siim Liivand 09.-11.10.2012 Soomes, Espoos Nordic IUG konverentsil
- 11.-Vahur Mägi 4.-6.10.2012 Leedus, Vilniuses XXV Balti teadusajaloo konverentsil
- 12.-13. Siret Mikumets, Mirjam Piik 23.- 29.09.2012 Ungaris, Budapestis Eötvös Lorandi Ülikoolis koolitusel „International Week“ ERASMUS programmi raames
14. Kate-Riin Kont 17. 09.2012 Tallinnas OCLC (Online Computer Library Center) seminaril
- 15.-16. Signe Jantson, Kate-Riin Kont 30.08.- 08.09. 2012 Prantsusmaal, Nancy's ettekandega konverentsil „International Conference on Science Communication (JHC2012) (ERASMUSE stipendium)
17. Malle Lang 17.-18.08.2012 Tallinnas „IFLA World Library and Information Congress“ järelkonverentsil „Beyond libraries - subject metadata in the digital environment and semantic web”
18. Ave Janu 12.-16.08.2012 Soomes, Helsingis kongressil „IFLA World Library and Information Congress“
19. Vahur Mägi 10.-14.07.2012 Hispaanias, Barcelonas ettekandega Rahvusvahelise Tehnikaajaloo Komitee 39. konverentsil (ICOHTEC)
- 20.-21. Signe Jantson, Kate-Riin Kont 9.- 26.07.2012 Malaisias, Petaling Jaya's ettekandega konverentsil “The 3rd Global Accounting and Organisational Change Conference 2012 (GAOC2012)” ja tutvumine Sunway ülikooli raamatukogu teadustegevuse, struktuuri ja töökorraldusega (DoRa täielik stipendium)
22. Gerda Koidla 27.-29.06.2012 Tartus rahvusvahelisel LIBERi aastakonverentsil 2012 ”Mobilising the knowledge economy for Europe”
23. Milvi Vahtra 26.-29.06.2012 Tartus MTÜ Baltic Heritage Network rahvusvahelisel konverentsil “Varjatud varandused/Hidden Treasures”
- 24.-25. Signe Jantson, Kate-Riin Kont 19.05.-26.05.2012 Iirimaa, Limerickis ettekandega konverentsil “4th Quantitative and Qualitative Methods in Librarie's” (ERASMUSE programmi raames)
- 26.-27. Signe Jantson, Kate-Riin Kont 09.-13.05.2012 Poolas, Gdanskis ettekandega Baltic Management Development Associacion (BMDA) aastakonverentsil “Winning Strategies in Challenging Times”
- 28.-29. Signe Jantson, Kate-Riin Kont 04.-08.03.2012 Hispaanias, Valencias ettekandega konverentsil “6th International Technology, Education and Development Conference” (S. Jantson - TTÜ majandusteaduskonna doktorikooli toetus; K-R. Kont - DoRa täielik stipendium)
30. Gerda Koidla 30.01.-01.02.2012 Belgias, Brüsselis UNICA Scholarly Communication Core Groupi koosolekul
31. Signe Jantson 4. 01.-12.01.2012 ettekandega konverentsil “Hawaii International Conference on Education” (osalemist toetas DoRa)

Koondhinnang raamatukogu teadusnõukogus kinnitatud teadus- ja arendusteemadele

Teema: Raamatukogu- ja infoteeninduse tulemuslikkus.

Alateema: TTÜ Raamatukogu organisatsioonikultuur.

Uuringu eesmärgiks oli saada ülevaade TTÜ Raamatukogu organisatsioonikultuurist ja anda sellele hinnang. Organisatsioonikultuuri hindamisel kasutati Cameroni-Quinni organisatsioonikultuuri mudelil põhinevat mõõdikut *organisational culture assessment instrument* (OCAI). Küsimustikule

vastas 72 TTÜ Raamatukogu töötajat. Vastuste analüüsi põhjal avaldati artiklid erialaajakirja "Raamatukogu" 2012. a. nr. 4 lk. 13-18 ja nr 5 lk. 34-37.

Alateema: TTÜ Raamatukogu väärtuse ehk majandusliku mõju hindamine.

Uuringu eesmärgiks on võrrelda Raamatukogu kulusid teenuste väärtusega, mida lugejad raamatukogust saavad. Koostati ankeet lugejate küsitlemiseks, küsitlus toimus 30.01-29.02.2012. Ankeedile vastanuid oli 299. Seoses teema juhi Konrad Kikase surmaga on uuring mõneks ajaks peatatud.

Alateema: TTÜ Raamatukogu lugejateeninduse, kogude paigutuse ja töökorralduse optimeerimine.

2012. aastal viidi läbi TTÜ Raamatukogu lugejate rahulolu uuring (töörühma juht A. Tibar). Andmete kogumiseks kasutati küsimustikku, mida sai täita nii veebis kui paberil. Lugejate küsitlus toimus nelja nädala jooksul 19. novembrist 16. detsembrini. Küsimustiku täitis 291 lugejat. Vastanutest 61% moodustasid TTÜ bakalaureuse- ja inseneriõppe üliõpilased, 20% magistrandid. Küsitluse andmete analüüs toimub 2013. aastal. Rahulolu-uuringu eesmärgiks oli saada informatsiooni raamatukogu teenuste kasutamise kohta ning selgitada välja lugejate rahulolu teenuste, töötingimuste ja keskkonnaga ning kasutada saadud tulemusi teeninduse parendamiseks.

Riia Tehnikaülikooli Raamatukogu tähistas 18. oktoobril oma 150. aastapäeva konverentsiga "Academic Libraries in the 21st Century". Meilt telliti ettekanne ainespetsialistidest ja nende rakendamise raamatukogu infotöös. Kuna kolleegidel selliseid ainespetsialiste raamatukogus ei ole, pakkus meie pikaajaline kogemus neile huvi. Valmis G. Koidla ja T. Nurmiste ühissetkanne "Development of the Subject Librarians System at Tallinn University of Technology Library", mis annab kümnendite kaupa ülevaate ainespetsialistide süsteemi kujunemisest meie raamatukogus, ainespetsialistide nüüdsetest ülesannetest ja tuleviku trendidest.

26.-27. novembril toimus Brüsselis UNICA võrgustiku 6.-s Scholarly Communication seminar "Libraries as Drivers for Change". Seminari istungile – Rethinking Spaces palusid korraldajad meilt ettekannet, mis sisaldaks hinnanguid raamatukogu uuele, juba mitu aastat kasutuses olnud hoonele. G. Koidlal valmis seminarile ettekanne "Evaluating the New Library two years later", mille ettevalmistamiseks küsitleti erinevate kasutajagruppide (bakalaureuse-, magistri-, doktoriõppe üliõpilased, õppejõud/teadurid) esindajaid ja raamatukogu personali saamaks teada kuidas nad on rahul uue hoonega ja mis on neile siin oluline.

TTÜ-s toimunud ERASMUSE rahvusvahelise nädala „Erasmus Staff Training Week“ raames 19.-23. märts korraldas raamatukogu osalejatele seminari ja tutvustas raamatukogu. Seminarile valmistati ette kaheksa ingliskeelset ettekannet raamatukogu osakondade tööst. Raamatukogu programmis osales seitse raamatukoguhoidjat kuuest Euroopa riigist.

Teenindusosakonnas korraldati ümber standardite kogu. Standardid viidi erinevatelt korrustelt kokku 4. korrusele ja järjestati teemapõhiselt UDK-indeksite järgi. Kokkuleppel Eesti Standardikeskusega saime veebipõhise juurdepääsu eesti standardite täistekstandmebaasile, mis sisaldab Eesti standardeid, Eesti standarditeks ülevõetud Euroopa ja rahvusvahelisi standardeid ning Euroopa standardilaadseid dokumente.

Alateema: Infootsingukursused veebikeskkonnas.

Bakalaureuseõppe koolituse läbis kokku 1920 üliõpilast (koolituse maht 592 tundi), sellest kohustusliku kursuse "Infootsioskused" õppeaine "Õpingukorraldus" raames läbis 1441 üliõpilast, erialainfo otsingut õpetati 44 keemia- ja materjalitehnoloogia teaduskonna üliõpilasele ja teadusinfoallikate kasutamist 157 sotsiaal- ja majandusteaduskonna üliõpilasele. 220 välisüliõpilasele peeti raamatukogu ja teenuseid tutvustav loeng TTÜ Orientatsioonipäevade raames, 58 sotsiaalteaduskonna välisüliõpilasele tutvustati TTÜ Raamatukogu inforessursse. Magistrandi ja doktorandi koolitusõppe läbis 307 üliõpilast. Kokku läbis 2012. aastal infootsingukoolituse 2227 üliõpilast, kellele peeti kokku 720 tundi loenguid ja praktilisi harjutusi. Väljaspool õppekava (kaasatud õpe) läbis koolituse 195 üliõpilast, õppejõudu ja raamatukogu töötajat. Raamatukogult

tellisid koolitusi keemia- ja materjalitehnoloogia, mehaanika-, majandus- ja sotsiaalteaduskond ning rahvusvaheliste suhete osakond.

Ainespetsialistid K. Märtnmaa, K. Mägi ja A. Žukova läbisid TTÜ Haridustehnoloogiakeskuse korraldatud Moodle-i koolituse. Moodle-i keskkonnas peetava kursuse Infootsioskused jaoks loodi kursuse struktuur, koostati testid ja juhendid ning näidisülesanded koos lahenduskäiguga, lisati otsivahendeid tutvustavad tekstid, mida üliõpilased saavad vajadusel ka hiljem kasutada. 2012. aastal peeti kursused Moodle'i keskkonnas lisaks keemia- ja materjalitehnoloogia teaduskonnale veel ka infotehnoloogia-, sotsiaal- ja matemaatika-loodusteaduskonna üliõpilastele ning kõikidele venekeelsetele rühmadele. Kokku läbis koolituse Moodle'i keskkonnas 917 üliõpilast.

TTÜ Haridustehnoloogiakeskuse kursusele „Moodle – keskkond e-õppeks“ koostati koostöös TTÜ haridustehnoloogi Heljut Kaldaga veel kolm õpiobjekti: õpikeskkonna korraldus ja kujundus, õpikeskkonnas loodavad vahendid, õpikeskkonda lisatavad vahendid.

Alateema: Integreeritud infosüsteemi ja e-raamatukogu arendamine.

Teema hõlmab infosüsteemi ja e-raamatukogu projekteerimist, tarkvaralahenduste väljatöötamist, testimist ja rakendamist. Töötati välja publikatsioonide andmebaasi veebipõhine sisetöö moodul ning teostati andmete ümberlaadimine vanast andmebaasist. Digikogu kasutajaliides muudeti kakskeelseks (eesti ja inglise). Loodi spetsiaalne väljund digikogu integreerimiseks plagiiaadituvastussüsteemiga.

Elektroonilisse avakogu juhti viidi sisse muudatused seoses kogude paigutuse muutmisega. Raamatukogu veebisait koliti üle uuemale veebiplatvormile, millega seoses tuli parandada hulgaliselt vigu. Täiustati infootsioskuste koolituse tarkvarakeskkonda. Töötati välja lahendused lugejaküsitluse läbiviimiseks ja andmetöötluseks.

Osaleti e-kataloogi ESTER arendustöodes (uued ikoonid, virtuaalne klaviatuur, QR kood jm). Täiendati süsteemi parameetreid seoses IT Kolledži liikmeskonnale suuremate õiguste andmisega. Koostati lugejate isikuandmete kaitse ja töötlemise juhend.

Raamatukogu liitus ülikoolis kasutatava Microsoft OVS ES lepinguga, mis võimaldab kõigis raamatukogus paiknevates arvutites (nii lugejad kui ka töötajad) kasutada Microsofti uusimat tarkvara.

Teema: TTÜ teadusbibliograafia ja Eesti tehnikaartiklite bibliograafia koostamine.

Teema raames toimub TTÜ väljaannete ja TTÜ töötajate publikatsioonide kohta andmete kogumine, bibliografeerimine, märksõnastamine ja liigitamine ning nende kirjade sisestamine andmebaasi PUBL. Eesti ajakirjades ja kogumikes avaldatud tehnikaartiklite bibliografeerimine, märksõnastamine ja liigitamine ning nende kirjade sisestamine andmebaasi ISE. TTÜ õppejõudude ja teadurite isikuloolise faktiandmebaasi ISIK täiendamine. Rektor B. Tamme isikuarhiivi korrastamine ja sisu avamine. Vajalike andmebaasirakenduste ning otsisüsteemide väljatöötamine ja arendamine. Teemakohaste trükiste koostamine ja publitseerimine.

Andmebaasi PUBL sisestati aasta jooksul 2982 kirjet, kokku on andmebaasis 49 235 kirjet. Andmebaasi alusel koostati TTÜ 2011. aasta publikatsioonide nimestik (1661 kirjet), mis avaldati 2012. aastal TTÜ aastaraamatus 2011. Nimestik pandi välja ka raamatukogu veebilehele.

Kahro, E., Tibar, A., Vahtra, M. (koost.). Publikatsioonid : [bibliograafianimestik] // Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2011. [Tallinn] : TTÜ kirjastus, c2012, lk. 383-516. (Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat ; 19)

Andmebaas DISS. 2012. aastal jätkati TTÜ-s aastatel 1936 - 2000 kaitstud kandidaadi- ja doktori-väitekirjade trükiniimestiku ettevalmistamist.

Raamatukogu on **Eesti Teadusinfosüsteemis ETIS** TTÜ publikatsioonikirjete lõppkinnitaja. 2012. aastal kinnitati 1842 publikatsioonikirjet.

Eesti artiklite andmebaas ISE. TTÜ raamatukogu bibliograafiaosakonna ülesandeks on Eesti raamatukogude ühisandmebaasis ISE bibliografeerida andmeid 11 Eesti tehnikaajakirjast ja ühest ajalehest ning artiklid TTÜ kogumikest. Kokku sisestati 1380 uut bibliograafiakirjet. TTÜ Raamatukogu haldab andmebaasi TEHNIKA skooopi.

Teema: TTÜ ajaloo alased uuringud.

Teema hõlmab TTÜ ainelise materjali kogumist, TTÜ arhiivkogu komplekteerimist, kogutud materjali süstematiseerimist ja säilitamist. Lisaks sellele kuulub siia talletatud materjalide uurimine ning nende põhjal TTÜ aineliste ajalooliste trükiste väljaandmine. Kogutud materjali põhjal koostati 18 TTÜ-d ja TTÜ töötajaid tutvustavat näitust ning avaldati üks isikubibliograafia, mis sisaldab ka E. Talimetsa biograafiat.

Aruandeaastal on avaldatud:

- Ellen Talimets (koost.). Ellen Talimets : bibliograafia / [Bibliograafia toimet. Katrin Bobrov, Riina Prööm ; kujund. Tiia Eikholm] // Tallinn : [TTÜ kirjastus], 2012. 71 lk. :fot.
- Jantson, S., Paas, M., Tibar, A., Prööm, R., Bobrov, K., Vahtra, M., Piik, M. Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu bibliograafiaosakond 50 // Raamatukogu (2012) 6, lk. 17-20.
- Paas, M. ERÜ vanaraamatu toimkond Paides // Raamatukogu (2012) 1, lk. 30.
- Prööm, R. Bibliograafiast „Eesti tehnikaartiklid 1918–1944“ ja muustki // Raamatukogu (2012) 4, lk. 20-23.

Teema: Tehnilise mõtte ja tehnikahariduse areng Eestis. Insenerkonna osa Eesti riigi ülesehituses, majanduses ja kultuuris.

Töö käigus uuris Vahur Mägi Eesti väljapaistvamate tehnikateadlaste ja inseneride ideede ja tegevuse mõju insenerkonna mõttemaailma, ja laiemalt kogu ühiskonna tehnilise silmaringi avardumisele. Sellega seoses vaadeldi Eesti esimeste tehnikateaduslike uurimisasutuste ja -laborite loomisele ning nende võrgustike väljaarendamisele kaasa aidanud asjaolusid, uurimisteedade seotust rahvamajandusega, uute ideede omaksvõttu ja juurutamist tootmises ning uute tööstusharude sündi uuringute tulemusel pakutud ideede toimetel. Omaette uurimisliinina eristus Riia Polütehnikumi/Polütehnilise Instituudi/Tehnikaülikooli eestlastest kasvandike koht ja panus Eesti tehnilise mõtte arengusse ning insenerihariduse käekäiku. Ilmus rida artikleid ajakirjades "Inseneeria", "Tuna" jm, ilmumas on mahukas artikkel eesti tehnikakeele ja tehnilise mõtlemise vahelistest suhetest uue ajakirja "Acta Baltica Historiae et Philosophiae Scientiarum" avanumbris. Uuringute tulemusi tutvustati Euroopa Teadusajaloo Ühenduse (ESHS) konverentsil Ateena Ülikoolis, Rahvusvahelise Tehnikaajaloo Komitee (ICOHTC) aastakonverentsil Kataloonia Polütehnilises Ülikoolis Barcelonas ja Balti teadusajaloo ja filosoofia konverentsil Vilniuses.

Teema: Raamatukaubandus Eestis 1850-1940.

Signe Jantson. (Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituudi doktorant). Uurimuse eesmärgiks on välja selgitada raamatukaubanduse peamised arengusuunad ja vormid Eestis aastatel 1865-1940, analüüsida raamatukaubanduse korraldust ning kaupluste võrgu kujunemist, iseloomustada raamatukaupluste omanikke ja nende tegevust.

Doktoritöö pealkirjaga "Raamatukaubandus Eestis 1850-1917" läbis aruandeaastal TLÜ Infoteaduste instituudi arutelu ning soovitati eelkaitsmisele esitamiseks.

Teema: Ülikooliraamatukogu roll kõrghariduse kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmisel

Signe Jantson ja Kate-Riin Kont

(Teadusteema ei kajastu TTÜ teadustööde registris)

Eesmärgiks on kogemuste vahetuse ja läbiviidavate uuringute kaudu leida parim rakendatav mudel ülikooli raamatukogu edukaks (teenuste kvaliteet) ja efektiivseks (eesmärgiks ressurside parem ja

efektiivsem kasutus) toimimiseks, mis läbi on ühtlasi võimalik parendada kogu kõrghariduse kvaliteeti.

Uuringu esimeses osas viidi läbi ankeetküsitlus ülikoolide raamatukogude töötajatele, selgitamaks välja nende hoiakud töö korralduse ja tulemuslikkuse hindamise kohta. Raamatukogutöötajatele orienteeritud küsimustiku eesmärgiks on enne TDABC meetodikal põhineva pilootuuringu juurde asumist välja selgitada hinnangud töökorralduse ja töö tulemuslikkuse hindamise kohta. Kui üsna paljud uuringud on keskendunud raamatukoguhoidjate tööga rahulolu ja töö tulemuslikkuse vaheliste seoste otsimisele (Wahba, 1978; Isacco, 1985; Siggins, 1992 etc), siis seda, kuidas või kas üldse on omavahel seotud tööga rahulolu ning valmisolek oma töö tulemuste mõõtmiseks, hindamiseks ja parandamiseks, samuti täiend- ja tasemeõppeks ning vajadusel ka töötajat ennast puudutava tööjaotuse organisatsioonisiseseks ümberkorraldamiseks, ei ole autoritele teadaolevalt raamatukogudes eelnevalt uuritud. Küsitlus viidi läbi 2011. aasta lõpul TTÜR-is, TLÜAR-is, EKAR-is, EMAR-is.

Saadud tulemustele taustaandmete saamiseks võrreldi uuringu teises osas küsitluse tulemusi raamatukogutöö tulemuslikkusega seotud statistiliste näitajatega, mis põhinesid raamatukogutöö tulemuslikkuse indikaatoritel, mille jaoks saadi vajalikud andmed ülikooliraamatukogude aastaaruannete läbitöötamisel ja analüüsil. Moodustatud valimisse kuulusid samad ülikooliraamatukogud, kus eelnev küsitlus raamatukogutöötajatega läbi viidi.

Aruandeaastal avaldati neli artiklit (vt. p. 2.8).

Esineti kuue ettekandega:

- Jantson, S., Kont, K-R. "Cost Accounting and Managerial Accounting for Reducing the Impacts of Financial Crisis in University Libraries – a Necessity and a Possibility?". The 3rd Global Accounting and Organisational Change Conference 2012. Petaling Jaya, Malaysia 14-17 July 2012.
- Jantson, S., Kont, K-R. "Digital scientific information in Estonian university libraries – state financing, expenditure and usage". The 2012 International Conference on Science Communication, Nancy (France) 4 - 7 September 2012.
- Jantson, S., Kont, K-R. „Scientific Information in Estonian University Libraries: State Financing, Expenditure and Usage“. The Hawaii International Conference on Education, Honolulu, Hawaii, January 5 - 8, 2012
- Jantson, S., Kont, K-R. „Digital Scientific Information in Estonian University Libraries: State Financing, Expenditure and Usage“. 6th International Technology, Education and Development (INTED2012) Conference, Valencia, Spain, March 5 - 7, 2012.
- Jantson, S., Kont, K-R. „Cost Accounting and Managerial Accounting for Reducing the Impacts of Financial Crisis in Libraries – a Necessity and a Possibility?“. Research part of the 10th Annual Baltic Management and Development Association (BMDA2012) Conference „Winning Strategies in Challenging Times“, Gdansk, Poland, May 10 - 11, 2012.
- Jantson, S., Kont, K-R. "Library Employees' Attitudes Towards the Measurement and Appraisal of Their Work Performance: Analysis in Estonian University Libraries". 4th Quantitative and Qualitative Methods in Libraries International Conference (QQML2012), Limerick, Ireland, May 22 - 25, 2012.

Enesehinnang

2012. aastal oli raamatukogu teadus- ja arendustöö tulemuslik.

Teemal „TTÜ Raamatukogu lugejateeninduse, kogude paigutuse ja töökorralduse optimeerimine“ analüüsiti viimaste aastate tööd, tutvustati raamatukogu kogemusi rahvusvahelistel konverentsidel ja seminaridel, korraldati lugejate rahulolu uuring.

Teema „Integreeritud infosüsteemi ja e-raamatukogu arendamine“ raames töötati välja publikatsioonide andmebaasi uus versioon. Digikogule loodi ingliskeelne kasutajaliides ja väljund plagiiaadituvastussüsteemi jaoks.

Teema „Infootsingukursused veebikeskkonnas“ raames kaasajastati kolm infootsingu kursust ja viidi üle Moodle-i keskkonda. Suurenes veelgi võõrkeelsete kursuste osakaal.

Teemal „Tehnilise mõtte ja tehnikahariduse areng Eestis. Insenerkonna osa Eesti riigi ülesehituses, majanduses ja kultuuris“ avaldati rida teemakohaseid artikleid ajakirjades, esineti ettekannetega kolmel rahvusvahelisel konverentsil.

2.8 Raamatukogu töötajate poolt avaldatud eelretsenseeritavad teaduspublikatsioonid (ETIS klassifikaatori alusel 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 ja 5.1).

1.2

Kont, K.-R.; Jantson, S. (2012). Cost Accounting and Managerial Accounting for Reducing the Impacts of Financial Crisis in University Libraries: the Case of the Baltic States. *Social Sciences / SOCIALINIAI MOKSLAI*, 77(3), 88 - 96.

Kont, K.-R.; Kollist, A.; Jantson, S. (2012). Financing of Estonian Research Libraries: The Happy Days and the Economic Crisis. *Slavic and East European Information Resources*, 13(1), 73 - 88.

Kont, K.-R. (2012). New cost accounting models in measuring of library employees' performance. *Library Management*, 33(1/2), 50 - 65.

Mägi, V.; Valmas, A. (2012). Teise maailmasõja järel Saksamaal tegutsenud eesti koolide tähtsus eesti eksiilharidusele. *Tuna. Ajalookultuuri ajakiri*, 4, 144 - 149.

2.2

Mägi, V. (2012). Glasgow's tarbimisest, tehnoloogiast ja inseneriharidusest. Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2011. [Tallinn]: TTÜ Kirjastus, lk. 317-319.

4.1

Mägi, V. (koost.) (2012) Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat 2011. [Tallinn]: TTÜ Kirjastus, 516 lk., 14. lk värvifotod. (Tallinna Tehnikaülikooli aastaraamat ; 19)

3. Struktuuriüksuse infrastruktuuri uuendamise loetelu (summa eurodes)

PV007519, Lugemisteler LVI Vision HD, 6.12.2012 (3 027,52)

PV007522, Skaneerimissüsteem Koba Easy, 11.12.2012 (2 477,06)

Jüri Järs
Raamatukogu direktor